

TILMAAMAHA DAKHLIGA IYO CABBIRKA QOYSKA

QOYSKA

Laba qof ama in ka badan oo qaraabo ah oo ku xiran dhiig, guur, ama amar maxkamadeed, kuwaas oo ku nool hal guri oo lagu daray mid ama in ka badan oo ka mid ah qaybaha soo socda:

1. Lammaane is qaba iyo carruur ku tiirsan,
2. Waalid ama mas'uul iyo carruur ku tiirsan, ama
3. Lammaane is qaba

Ka-reebista Qeexitaanka Caadiga ah ee Qoyska (oo keliya SCSEP) - Marka codsadhaha Barnaamijka Shaqada ee Adeegga Bulshada Waayeelka (SCSEP) lagu sheegto inuu ku tiirsan yahay canshuur celinta dakhliga federaalka ee xubin kale oo qoyska ka tirsan oo uu la deggan yahay, qeexitaanka Sahanka Dadweynaha ee Hadda (CPS) ee qoyska waa inuu khuseeyaa. Qoyska waxaa lagu qeexay Sahanka Dadweynaha ee Hadda:

- Qoysku waa koox ka kooban laba qof ama ka badan oo xiriir la leh dhalasho, guur, korsasho, iyo/ama
- wada noolaanshaha; dhammaan dadka noocaas ah (oo ay ku jiraan xubnaha qoyska hoose ee isku xiran) waxaa loo arkaa inay yihiin xubno ka tirsan hal qoys. Sida ku cad qeexitaanka caadiga ah ee kor ku xusan, qofka naafanimada waxaa loola dhaqmi karaa sidii "qoys mid ah" ujeedooyin go'aan qaadasho u qalmida dakhliga.

Ilmaha ku tiirsan

Sida ku xusan qeexitaanka qoyska, ilmaha ku tiirsan waxaa ka mid ah carruurta ku nool hal guri oo ay la nool yihiin waalid(iinta) ama mas'uulka(iinta) iyo kuwa AAN buuxin qeexitaanka ilmaha madaxbannaan iyadoo lagu saleynayo tilmaamaha Codsiga Bilaashka ah ee Gargaarka Ardayga ee Federaalka (FAFSA) ee <https://studentaid.gov/apply-for-aid/fafsa/filling-out/dependency>.

SCSEP La noolaanshaha codsadhaha; ilmo ku tiirsan; ilmaha ay awoowe u yihiin

SCSEP awgeed, haddii ilmuhu yahay qof ku tiirsan, markaa dakhliga ilmaha waxaa lagu dari karaa qayb ka mid ah dakhliga qoyska. Nidaamka Dakhliga Gudaha (IRS) wuxuu qeexayaa ilmo ku tiirsan qof 1) ka yar 19 sano, ama 2) ka yar 24 sano haddii uu yahay arday waqti-buuxa ah, ama 3) si joogto ah oo gebi ahaanba naafo ah. Fiiri [qaybta SCSEP](#) ee siyaasad si aad u hesho faahfaahin dheeraad ah oo ku saabsan ilmaha ku tiirsan ee ka qaybgalayaasha SCSEP.

Ilmo madax-bannaan

Carruurtaas oo ku nool hal qof oo deggan oo waalidkood ama mas'uulkooda ah oo ku dhaca mid (ama in ka badan) qaybaha soo socda:

1. Da'daadu waa 24 sano ka weyn tahay Diseembar 31 ee sanadkaan;
2. Inuu yahay agoon ama uu yahay qof maxkamadda ilaaliya ama uu ahaa qof maxkamadda ilaaliya ilaa uu qofku gaaro 18 sano;
3. Waa arday qalin jabiyay ama xirfadle ah (kulliyadda, oo ka baxsan shahaadada koowaad);
4. Waa halyeey ka tirsan Ciidamada Qalabka Sida ee Mareykanka;
5. Waa qof xaas leh;
6. Waxay leeyihiin dad sharci ahaan ku tiirsan marka laga reebo xaaska/sayga;
7. Ma arday uu maamulaha gargaarka dhaqaale u sameeyo go'aan qaadasho la diiwaan geliyay oo ku saabsan madaxbannaanida sababo la xiriira duruufo kale oo aan caadi ahayn; ama
8. Hadda wuxuu la nool yahay waalidiinta ama mas'uuliyiinta laakiin wuxuu bixiyaa in ka badan 50% taageeradiisa/taageeradiisa.
9. Ujeedooyinka **SCSEP** awgeed, haddii ilmuhu aanu qaan gaarin oo aanu u qalmin inuu noqdo qof ku tiirsan sida ku xusan xeer IRS, markaa ilmuhu kama mid aha qoyska codsadhaha, dakhliga ilmahana laguma dari karo.

Cabbirka qoyska

Tirada qoyska waxaa lagu go'aamiyaa taariikhda codsi. Xubnaha qoyska ee aan buuxin mid ka mid ah qaybaha lagu qeexay qeexitaanka qoyska laguma darin tirada qoyska.

Qoyska Hal Qof oo Naafo ah

Marka la go'aaminayo dakhliga qoyska ee ujeeddooyinka u qalmida, dakhliga qofka naafada ah wuxuu ku salaysan yahay dakhliga qofka halkii laga eegi lahaa dakhliga qoyskiisa. Dakhliga qofka waa inuu buuxiyaa qeexitaanka dakhliga hoose. Si loogu tixgeliyo qoys ka kooban hal qof oo hoos yimaada qodobka naafanimada ee **SCSEP**, waa in la keenaa dukumentiyoo caafimaad oo ku habboon (ma aha caddeynta naftaada) oo ay la socdaan bayaan qoraal ah oo ka yimid dhakhtar, diiwaannada dugsiga, warqad ka socota Adeegyada Dhaqancelinta Xirfadaha, ama warqadda gargaarka ee Maamulka Lambarka Bulshada ee SSDI.

DAKHLIGA QOYSKA

Dhammaan dakhliga ay helaan dhammaan xubnaha ku jira tirada qoyska (oo lagu go'aamiyay waqtiga codsi) muddada lixda bilood ah ka hor codsi/diwaangelinta, oo sannadkiiba lagu dhufto dakhliga lixda bilood ah laba (dakhliga lix bilood ah x 2). Haddii aan si gaar ah loogu aqoonsan in laga reebay dakhliga qoyska, waa in lagu daraa dakhliga. SCSEP, Khabiirka Barnaamijka Shaqada SCSEP ayaa go'aamin doona in loo isticmaalo dib u eegista dakhliga 6-da bilood ama 12-ka bilood kiis-kiis iyadoo lagu saleynayo sida ugu wanaagsan ee codsada.

Dakhliga xubnaha qoyska ee hore oo laga yaabo inay qayb ka ahaayeen qoyska lixdii bilood ee la soo dhaafay, laakiin aan hadda ka tirsanayn qoyska wakhtiga codsi (tusaale ahaan, xaaska/sayga la furay, xaaska/sayga kala maqan ama dhintay, ama xubin kale oo qoyska ka tirsan) looma xisaabin doono ujeeddooyin go'aan qaadasho dakhliga. Dakhliga xubnaha qoyska hadda jira oo keliya ayaa la tirin karaa oo lagu dabaqi karaa tirada qoyska ee hadda jira.

TILMAAMAHA DAKHLIGA

Dakhliga waa in la xaqiijiyaa oo keliya haddii loogu baahdo ujeeddooyin u qalmida. Eeg [Qaybta Dakhliga SCSEP SCSEP](#) SCSEP.

<i>Ku dar dakhliga qoyska</i>	<i>Ka reeb dakhliga qoyska</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. mushaar iyo mushaharka lacagta ka hor inta aan wax laga jarin;<ol style="list-style-type: none"> a. Dakhliga saafiga ah ee ka soo gala iskaa u shaqeysasho aan beeraha ahayn (rasiidhada laga helo ganacsiga aan la isku xidhin ee qofka, ganacsiga xirfadeed, ama iskaashiga ka dib marka laga jaro kharashka ganacsiga); b. Dakhliga saafiga ah ee ka soo iskaa u shaqeysasho ee beeraha (rasiidhada laga helo beer uu qofku u shaqeeyo sidii mulkiilaha, kireyste, ama saamile, ka dib marka laga jaro kharashaadka hawlgalka beeraha); 2. Lacagaha joogtada ah ee laga helo hawlgabka tareenka, gunnooyinka shaqo joojinta ee ka yimaada sanduuqyada ururka, magdhowga shaqaalaha, iyo gunnooyinka tababarka; 3. Lacagta xaaska; 4. Ciidan: Lacagaha hawlgabka sida kuwa ay helaan hawlgabka militariga iyo gunnooyinka hawlgabka. 5. Hawlgabyada ha ahaadaan kuwo gaar loo leeyahay, ama shaqaale dawladeed; 6. Lacag-bixinta caymiska caadiga ah ama magdhow marka laga reebo naafanimada Dakhliga Amniga Dheeraadka ah (SSI) ¹ama naafanimada halyeeyada; 7. Deeqaha kuleejka ama jaamacadda (marka laga reebo deeq Pell), deeqaha waxbarasho (ma aha kuwa ku salaysan baahiyaha), iyo kaaliyeyasha; 8. Khamaarka saafiga ah ama guulaha bakhtiyaa-nasiibka; 9. Lacagaha Caymiska Naafada ee Lambarka Bulshada (SSDI) ² 10. Barnaamijyada WIOA One Stop oo ah la-hawlgabka/lammaane halkaas oo dakhliga aan la kabin (tusaale ahaan mushaar Tababarka Shaqada)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lacag-bixinnada lacageed ee Gargaarka Dadweynaha (oo ay ku jiraan Gargaarka Ku-meel-gaarka ah ee Qoysaska Baahan (TANF), SSI, Gargaarka Kiisaska Qaxootiga (RCA), iyo Gargaarka Guud (GA)); 2. Lacagaha daryeelka ilmaha ee xanaanada carruurta; 3. Cinwaanka IV ee Xeerka Waxbarashada Sare (tusaale ahaan, Deeqaha Pell, Deeqaha Fursadaha Waxbarasho ee Dheeraadka ah ee Federaalka (FSEOG), iyo Daraasadda Shaqada Federaalka (FWS); 4. Kaalmo deeq waxbarasho oo ku saleysan baahiyaha; 5. Dakhliga la kasbaday intii uu [halyeeygu] ku jiray waajibkaadka militariga ee firfircoon iyo faa'iidooyinka halyeeyada qaarkood (tusaale ahaan, magdhowga adeega ku xidhan naafanimada, magdhowga dhimashada la xiriirta adeegga, dhaqancelinta xirfadeed, iyo kaalmada waxbarashada); 6. Faa'iidada raasumaalka; 7. Hanti kasta oo laga soo qaado bangiga, iibinta hantida, guri ama gaari; 8. Lacag celinta canshuurta, hadiyadaha, amaahda, dhaxalka hal mar ah, lacagaha caymiska hal mar ah, ama magdhowga dhaawaca; 9. Faa'iidooyinka aan lacagta caddaanka ah ahayn sida faa'iidooyinka loo shaqeeyaha ee la bixiyo, cuntada ama guriyeyn la helo beddelka mushaar, Medicare, Medicaid, cuntada dugsiga, iyo kaalmada guriyeyn; 10. Lacagaha Dowladda Qabiilka (tusaale ahaan, Lacag-

¹ SSI waa barnaamij bixiya gunnooyin siiya dadka waaweyn iyo carruurta naafada ah ee dakhligoodu iyo kheyraadkoodu xaddidan yahay. Waxaa sidoo kale la siiyaa dadka 65 iyo ka weyn ee aan naafada ahayn ee buuxiya xadka dhaqaale. SSI waxaa loo arkaa gargaar lacageed, shakhsiyaadka qaata SSI-na si toos ah ayay u qalmaan dakhli ahaan sida shakhsiyaadka qaata TANF ama SNAP

² SSDI waxay siisaa gunnooyinka shaqsiyaadka hore u soo shaqeeyay, bixiyay canshuuraha Lambarka Bulshada, oo aan hadda awoodin inay shaqada sanad ama ka badan sababtoo ah naafanimada. SSDI waxaa loo arkaa inay tahay beddel dakhli waana in lagu daraa dakhliga qoyska

<p>11. Faa'iidooyinka Kaalmada Dib-u-shaqaynta (RA);</p> <p>12. Lacag-bixinta taageerada carruurta</p> <p>13. Faa'iidooyinka caymiska ee badbaadayaasha da'da weyn ee la helay iyadoo la raacayo qaybta 202 ee Xeerka Bulshada (42 USC 402). Faa'iidooyinka caymiska badbaadayaasha waayeeelka waxaa ka mid ah:</p> <p>a. Faa'iidooyinka Badbaadaha ee Lambarka Bulshada : waxaa la siiyaa dadka ilaa da'da 18 sano jira ee waalidkood dhintay waalidkuna uu mushaar ku bixiyay nidaamka; iyo</p> <p>b. Faa'iidooyinka Hawlgabka ee Lambarka Bulshada: waxaa la siiyaa dadka gaaray da'da caymiska bulshada oo mushaar lagu bixiyo nidaamka.</p>	<p>bixinta Qofkiiba, Lacag-bixinta Kirada, Lacagta Shakhsiga ah ee Hindida (IIM)</p> <p>11. Barnaamijyada iskaashiga One Stop halkaas oo dakhliga la kabo. (tusaale ahaan khibradaha shaqada, adeegyada taageerada)</p> <p>12. Lacag kasta oo lacag bixinta ciidan ama gunno ah oo uu helo qof kasta oo ku jiray waajibaadka waqtiga buuxa iyo faa'iidooyin kale oo gaar ah waa in aan loo tixgelin dakhli ahaan.</p>
--	---

WAXAAN GAARAY HEER

Heerka Dakhliga Heerka Nolasha Hoose

Heerka dakhliga (oo loo habeeyey kala duwanaanshaha gobolka, magaalooyinka waaweyn, magaalooyinka, iyo miyiga iyo tirada qoyska) waxaa sannad walba go'aamiya Xoghayaha Shaqada iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda qoyska ee ugu dambeysay ee hoose ee uu soo saaro Xoghayuhu. Tilmaamaha Miiska U-qalmitaanka Cinwaanka [I Khayraadka 2](#) waa la cusbooneysiisaa sannad kasta marka macluumaadkan la helo.

Dakhliga Hoose

Qaybta 3 (36) WIOA waxay qeexaysaa qofka dakhligiisu hooseeyo inuu yahay shakhsi:

- (a) *hela, ama lixdii (6) bilood ee la soo dhaafay uu helo, ama xubin ka tirsan qoyska oo helaya ama lixdii (6) bilood ee la soo dhaafay helay, gargaar iyada oo loo marayo SNAP, lacago caddaan ah oo hoos yimaada barnaamijka gargaarka dadweynaha ee ku salaysan dakhliga Federaalka, Gobolka, ama deegaanka sida TANF (Kaalmada Ku-meel-gaarka ah ee Qoysaska Baahan), SSI (Dakhliga Amniga Dheeraadka ah), Gargaarka Guud (GA) ama Gargaarka Lacagta Caddaan ah ee Qaxootiga (RCA);*
- (b) *helay dakhli, ama xubin ka tirsan qoyska helay dakhli qoys oo dhan, muddo 6 bilood ah ka hor codsi barnaamijka ku lug leh (I) xadka saboolnimada, muddo u dhiganta; ama (II) 70 boqolkiiba heerka caadiga ah nolasha ee hooseeya, muddo u dhiganta (fiiri Shaxda Tilmaamaha Dakhliga Hoose ee muddada ku habboon.)*
- (c) *Codsaduhu wuxuu helaa ama wuxuu xaq u leeyahay inuu helo qado bilaash ah ama qiimo jaban oo hoos timaada Richard B. Xeerka Qadada Dugsiga Qaranka ee Russell;*

Marka dugsigu aanu isticmaalin shuruudaha u qalmida shaqsiyeed si loo go'aamiyo cidda u-qalanta qadada bilaashka ah ama qiimaha jaban, ardayda dugsiga oo dhan ee hesho qadada bilaashka ah ama qiimaha jaban looma isticmaali karo in lagu go'aamiyo dakhliga hooseeya. Dakhliga hoose waa inuu ku u qalmida u-qalmitaanka ardayga shaqsiga ah ee heli kara qado bilaash ah ama qiimo jaban.

Qaybta qadada bilaashka ah ama qiimaha jaban waxay si gaar ah u khuseysaa ISY, marka laga reebo hal. Haddii Dhallinyarada Cinwaanka I ee Dugsiga ka Baxsan ay yihiin waalid la nool carruurtooda oo la nool isla qoyskooda oo hela ama xaq u leh inay helaan qado bilaash ah ama qiimo jaban iyadoo lagu saleynayo heerka dakhligooda, markaa Dhallinyarada Cinwaanka I ee Dugsiga ka Baxsan waxay buuxin doontaa shuruudaha dakhliga hoose iyadoo lagu saleynayo aqoonta ilmahooda.
- (d) *U qalantaa qof hoy la'aan ah sida ku qeexan qaybta 725(2) ee Xeerka Kaalmada Dadka Hoy La'aanta ah ee McKinney-Vento (42 USC 11434a(2))) Wakiilka B. Xeerka Kaalmada Dadka Hoy La'aanta ah ee McKinney;*
- (e) *waa qof naafanimada ah oo dakhligiisu daboolayo shuruudaha barnaamijka lagu sharraxay faqradda (a) ama (b), laakiin xubin ka ah qoyska oo dakhligiisu aanu buuxin shuruudahaas;*
- (f) *waa dhalinyaro ku jira daryeelka korinta oo lagu bixiyo lacagaha dawladda dhexe ama kuwa hoose;*
- (g) *waa dhalinyaro ku nool meel saboolnimo sare leh*

TILMAAMAHA DAKHLIGA SCSEP

Wixii macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan u qalmida Barnaamijka Shaqada Bulshada Waayeeelka (SCSEP) iyo mudnaanta adeegga, u tixraac U-qalmitaanka iyo Mudnaanta Wagner-Peyser SCSEP [Siyaasadda Wagner-Peyser, Dadka Waaweyn, Shaqaalaha Barakacay, QUEST, Dhalinyarada, iyo SCSEP 4.1](#) iyo qaybta heerka saboolnimada 125% ee Buugga Tilmaamaha Miiska U-qalmitaanka Cinwaanka I [Kheyraadka 2](#).

Dakhliga U-qalmitaanka SCSEP

Khabiirka Barnaamijka Shaqada SCSEP ayaa go'aamin doona u qalmida dakhliga. Khabiirada Shaqada ayaa mas'uul ka noqon doona helitaanka dhammaan dukumentiyada loo baahan yahay labadaba 12ka bilood iyo dakhliga sanadlaha ah iyo 6da bilood ka hor taariikhda codsi. Isticmaal Foomka Go'aaminta U-qalmitaanka SCSEP [83](#) si aad u hesho dukumeentiyo go'aan qaadasho. Khabiirka Barnaamijka Shaqada ayaa saxiixi doona Foomka 83 si uu u ansixiyo ka qaybgalka wuxuuna ku soo gelin doonaa SDWORKS. Marka la soo geliyo, Khabiirka Barnaamijka ayaa ku wargelin doona Khabiirka Shaqada in codsadhaha loo oggolaaday ama la diiday SCSEP.

<i>Dakhliga ku jira ee SCSEP</i>	<i>Dakhliga Ka Reeban ee SCSEP</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dakhliga saafiga ah iyo dakhliga 2. Faa'iidooyinka lagu helay Qodobka II ee Xeerka Bulshada (kaas oo 75% ka mid ah loo tirin doono dakhli lagu dari karo) 3. Faa'iidooyinka badbaadaha iyo kaalmada dhaqaale 4. Dakhliga hawlgabka ama hawlgabka 5. Dakhliga dulsaarka iyo faa'iidooyinka 6. Kirada, royalties, iyo hantida iyo kalsoonida 7. Caawinaad waxbarasho 8. Kaalmo dhaqaale oo ka timaadda dibadda qoyska 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Caymiska Naafada ee Lambarka Bulshada 2. Shan iyo labaatan boqolkiiba faa'iido laga helo cinwaanka II ee Xeerka Lambarka Bulshada 3. Lacag bixinta loo sameeyay ama lagu bixiyay magaca halyeeyada dagaalka ama xubnihii hore ee Ciidamada Qalabka Sida iyadoo la raacayo sharciyada uu maamulo Xoghayaha Arrimaha Halyeeyada 4. Dakhliga Amniga Dheeraadka ah ee Dadka Da'da ah, Indhoolayaasha ah, iyo Naafada 5. Gargaarka dadweynaha, magdhowga shaqaalaha, caymiska shaqo la'aanta, iyo dakhliga ka soo gala barnaamijyada kale ee shaqada iyo tababarka 6. Faa'iidooyinka naafada, oo ay ku jiraan Da'da Federaalka, Dadka ka badbaaday iyo Caymiska Naafada 7. Dhammaan noocyada taageerada ilmaha 8. \$2,000 ee ugu horreysay ee qaybin lacageed oo gaar ah qofkiiba oo loo sameeyay Hindida sida ku xusan Xeerka Sheegashooyinka Hindiya, PL 93-134 iyo PL 97-458. 9. Wixii kale ee ka reeban dakhliga ee uu u baahan yahay sharciga Federaalka ee khuseeya -- tusaale ahaan, gunnooyinka laga helo barnaamijyada ay maalgeliso Kooxda Sare ee Shirkadda ee Adeegga Qaranka iyo Bulshada, Waaxdu waxay sidoo kale ka reebi doontaa, ujeedooyinka u qalmida codsadhaha SCSEP , isla ilaha dakhliga.-CPS kuma jirto qeexitaankeeda rasmiga ah ee dakhliga. 10. Lacag bixinta loo sameeyay ama lagu bixiyay magaca halyeeyada dagaalka ama xubnihii hore ee Ciidamada Qalabka Sida iyadoo la raacayo sharciyada uu maamulo Xoghayaha Arrimaha Halyeeyada 11. Faa'iidada raasumaalka dadku waxay ka heleen (ama khasaare ay la kulmaan) iibinta hantida, oo ay ku jiraan saamiyada, curaarta, guri, ama baabuur (haddii uusan qofka ku hawlan ganacsiga iibinta hantidaas, taas oo CPS ay u tirinayso dakhliga saafiga ah dakhli ka soo gala iskaa u shaqaysasho) 12. Lacag-bixinta dhigaalka bangiyada 13. Lacag celinta canshuurta

	14. Hadyado, lacag la amaahdo, dhaxal hal mar ah, lacagaha caymiska, khamaarka, iyo dakhliga bakhtiyaa-nasiibka.
--	--

*Sharciga WIOA §3(36), §129(a)(2)
20 CFR §681.280, §683.230, §675.300
TEGL 19-16, 21-16, 10-9, 12-06
20 CFR 641.500
§641.641.510
Shaxda Saad ee Daabacaadda IRS 501*

Turjumaaddan waxaa la sameeyay iyadoo la adeegsanayo Barashada Mashiinka/Sirtoonka Macmalka ah waxaana dib loo eegay sax ahaanshaheeda. Si kastaba ha ahaatee, haddii aad hesho khaladaad ama khaladaad, fadlan noo sheeg si aan mustaqbalka u horumarin karno saxnaanta turjumaadda.